rio, ut tota corporis cutis, ea excepta quæ mouetur, est autem hæc frõtis & faciei uniuersa, & quæ anteriorem colli sedem, lateraq; complectitur. Atq; hæc motu participat, aut proprijs in hoc famulantibus musculis, ut frontis, colli, genarum & labrorum, aut uicinæ ipsius cutis gratia, ut malarum cutis, quæ mũsculis destituta, simul cum proxima ipsi cute mouetur. Quod quidem alia cutis sedes pilosa sit, ut uerticis, axillarum, pudẽdorum, in uiris menti, alia autem penitus pilis orbata, ut interna manus, & plantæ cutis, omnibus conspicuum esse arbitror. Quemadmodum neminem latẽre scio, cutẽ maximam totius corporis partem esse, perpetuo contextu efformatam, nisi quòd tenuibus foraminulis, ad fuliginosorum excrementorum propulsionem, & pilorum generationem paratis, peruia sit, atq; etiam in palpebris, naso, auribus, ore, ano, pudendo, & ubi unguibus uiam præbet, interpelletur, perforataq; cõspiciatur. Ad hæc, ex cętera cutis regione, interna summæ manus cutis (ut & pedis plantam inuestiens) maximè continua, minimeq; perforata uisitur, quod & nuper natorum cuti aliquibus ascribere libuit. Verùm hæc singula haudquaquam ociosè, neq; frustra facta esse, suis locis, quum de ijs partibus, quæ cute obtegũtur, priuatim agendum erit, demonstrabo. Cuti, quam ἐπιδερμίδα Græci uocãt, alia cuticula tenuis admodum, & prorsus exanguis obducitur, supernasciturq;, propemodum ceparum tenuioribus ac pellucidis respondens inuolucris, nisi quòd alicubi & præsertim in uola, & pedis planta, crassior duriorq; uisitur. Hanc quum cutis uelut quædã efflorescentia sit, ἀπολεπίδα Græci appellant. Si uerò aliquando attritu in scabie, aut in uulneribus ex unguentorum applicatione, aut ignis admotione, aut feruentis aquæ infusione, aut ex lõgo itinere auferatur, & interdum uesiculę ac papulæ instar à cute abscedat, promptissimè aliteraq; ac uera cutis renascitur, quæ sola sanguinis & uitalis spiritus compos est, ob quod uenarum arteriarumq; alicubi, & neruorum tenuissimæ partes, finesq; ad eam confluunt, ipsamq; simul concretæ quibusdam efformare creduntur. Neq; sanè audiendus est Aristoteles, cutem sensu destituens, non secus, quàm si carnis cuti subditæ duntaxat beneficio tactus sensus perficeretur, quum cuti proprios, certaq; serie neruos exporrigi ex Anatome condiscamus, illi præcipuè, quæ in facie est ac brachio, cubito extremaq; manu, deinde & cruribus & pedibus. Per reliquum autem corpus, etiam si non ordinata serie neruiad cutem deducantur, attamen complures in illam desinunt, sub ipsaq; & potissimùm ad thoracis latera exporriguntur, membrana cuti subdita (ut & uenæ ipsæ) suffulti, quemadmodũ etiam in Quarto libro, qui Neruis dedicabitur, enarraturus sum explicatius. Atq; ita musculorũ (quos Carnem Aristoteles appellabat) gratia cutis nequaquam sentit, uerùm uti diximus propriorum neruorum occasione. Et quanuis uerticis cutis obscuriori sensu sit prædita, attamen sentit, utcunq; etiam incommodissimum Naturæ fuerit, sursum ad uerticem neruos distribuere, ipsaq; etiam cutis hîc non ad modum sensu indiguerit. Deinde quis non quotidiana experientia edoctus, cutem à subditis musculis aut ossibus quoq; auulsam, & postmodum scalpello ictam, unguibusq; compressam sentire nõ didicit? Neq; est, quod Aristotelis sectatorum quispiam hîc, nescio quam, Terrestreitatem mihi astruat, quũ neruià dorsali medulla enati ipsa cute duriores sint, & his adhuc ipsi tendines, quos potissimùm facilè affici, nemo inficiatur. Imò si non minus ratione, quàm experientiæ simul fides habenda erit, ausim asserere, musculorum uentres quamplurimos (ut quorundã femur amplexantiũ) obtusius quàm ipsam faciei manusq; cutem affici. Atq; etiam mihi ridendi uidẽtur, qui cutẽ ob hoc sentire posse auersantur, quòd nullum hîc sit medium, quasi uerò etiam neruũ proprijs membranis prorsus denudatum, aut etiam in medio diuisum grauissimè affici non uideremus, quoties ipsius denudatæ substantiæ acriores pulueres inspergũtur. Etsi medium etiam præter rationem in tactus sensu desideraremus, nonne in promptu est ipsa cuticula cuti obnata, & interim (ut putamus) sensu priuata? At nunc membranã quoque aggrediamur, cuti per uniuersum corpus subditam, quæ cuticula longè robustior crassiorq; est, & fibris quibusdã raris, his, qui substernuntur illi, musculis adhęret, connasciturq;, cuti uerò pertinacius committitur. Siquidem quamplurimæ uenæ, & paucissimæ tenuissimæq; arterię, cutem nutrientes, & neruorum propagines cuti sensum communicantes, hanc membranam transeũt, ipsaq; inter cutem, et illam prorepentia hac suffulciuntur, membranamq; cuti copulant, prętеr continuã quandam, sibiq; proximam fibrarũ membranearum seriem, cuius etiã beneficio mẽbrana ualidissimè cuti connascitur. Hæc non eandem in uniuerso corpore crassitiem obtinet, uerùm quibusdã corporis sedibus, carnosis fibris adaugetur, & crassior reddita, adeò carnosa efficitur, ut musculi nomine donetur. Huiusmodi regio, in tota[a] colli amplitudine habetur, & in[b] fronte, et in reliqua propemodum facie, quibusdã autem animalibus undecũq; ferè carnosis oppletur fibris, et præsertim illis, quæ totius corporis cutẽ (ut nos frontis) mouent. Audio & homines fuisse, qui in thoracis regione, & alibi etiã in corpore cutẽ mouere

A pilis.

A foraminibus.

CVTICVLA *quid.*

Cuti uenas & arterias ac neruos porrigi, ipsamq; sensus esse compotem.

CARNOSA *membrana.*

Præsens membrana cur carnosa dicatur.

a Stat. b Tu. Aut in eos tibi Le fuice.

uere ualuerint, quibus procul dubio membrana hæc, similis equorum asinorumq; carnosis membranis contigit. Porrò huic membranæ, quam aliarum membranarũ nomine ὑμένα Græci appellant, non perperam Carnosæ adiectum arbitror, quum inter reliquas corporis membranas, hæc sola carnosa appareat, uereque talis censenda sit. Quod Arabes paulo exactiùs perpendentes, primi omnium, quod sciam, hanc membranam Carnosam appellauisse uidentur. Atque id sanè penitius huius nostræ ætatis Medicorum præcipuis indagandum fuerat, qui panniculum carnosum à Barbaris quibusdam non malè me Hercules eo nomine appellatum, octo abdominis musculos esse cõtendunt, & contra Galeni sententiam, ac rei ueritatem, cuti membranam in uniuerso corpore, & in ipso demum abdomine (de quo duntaxat sapere uidentur) subtendi inficiantur. Alij et si per uniuersum corpus à me hanc membranam demõstrari conspexerint, adeò ineptiunt, ut hanc non fateantur eam esse, cuius Galenus tum alibi sæpius, tum in Tertio de Administrandis sectionibus meminit, eo quòd ego adipem (de quo mox sermonem instituam) inter cutem & hanc membranam ostendo, sæpe trium etiam digitorum crassitudine, quodq; hominis membrana tantùm à cute semper abscedat, quãta adipis est crassities. Debebant profectò eiusmodi homines, ad cathedræ ostentationem solùm nati, accuratè perpendere, Galenum de suis similijs, nõ autem hominibus locutum esse, quibus nullus adeps inter membranam & cutem interuenit, ipsaq; membrana non fibris duntaxat cuti continuatur, sed prorsus undique citra alterius corporis interuentũ ipsi contigua est. Atq; ob hoc non adeò arduum est, hominis cutem solam, illæsa membrana diuidere, quàm in similijs, canibus, & illis animalibus, ex quibus Galenus Anatomen descripsit. Huic membranæ ea parte, qua musculorum proprias respicit membranas, lentor ille mucosus, quem cuti Aristoteles tribuit, obducitur, ob hoc fortassis, ne ipsa subiectorum musculorum motum præpediat. Id enim membranis omnibus commune est, quæ corpus, quod situm locumq; aliquando mutat, continent, ambiuntúe, ut mucoso quodam lentoq; humore oblinantur. E' quarum numero peritonæum, succingẽs costas membrana, cordis inuolucrum, & ipsa demum ligamẽta sunt, quæ anuli modo tendinibus obducũtur. Sunt itaq; tria uniuersum hominis corpus perpetuò cingentia, nimirũ cuticula illa, cutis, & mẽbrana hæc carnosa. Quibus & quartum hominem ambiens accedit, ipsa uidelicet pinguedo, seu adeps πιμελὴ Græcis nuncupatus, qui nisi extremè homo emacietur, undique propemodum inter cutem, & quam nuper diximus, membranam copiosissimè continetur. Ex uenis enim compluribus & arterijs (si quæ reperiantur) mẽbranam perreptantibus, atque inter illam cutemq; propagatis, plurimus sanguis reluãt, mẽbranæ frigiditate, calorisq; (ut credimus) inopia, in adipem seu pinguedinem, aut ut alij etiam in cornutis animalibus uocant, axungiam degenerans. Est namq; hæc adipis ad uniuersi corporis membranas, ligamenta, & (ut semel dicam) ad omnia sanguine indiga, frigidaq; corpora, generationis ratio, uidelicet quòd ex uenis emanans sanguis, frigoris ui congeletur, illisque adhæreat corporibus. Sed id interim à Natura cautum est accuratissimè, ne adeps nascatur, ubi noxia inutilisúe esse possit. Non enim Natura adipem cerebri membranis obduxit, non testium inuolucris, non internæ sedi cordis inuolucri, quamuis tamen cor hac non destituerit, non internæ ligamentorum sedi, quæ tendinibus transuersim obuoluuntur, neque etiam palpebrarum, aut frontis, aut penis cuti adipem subiecit, neque etiam adeò multum, summæ manus pedisq; externæ sedi. Quemadmodum profectò copiosissimum clunibus obduxit, ut illi adipe, puluinaris uice uterentur. Atq; adeps humidis frigidisq; animalibus (ex quorũ numero homo & porcus sunt) plurimus colligitur, siccis uerò & calidis, nullus aut perquàm exiguus, ut leonibus, & canibus uenaticis, ipsiq; etiam simiæ. Quanquam prętеr hominẽ, & porcum et ericium, nunquam aliud terrestre occurrerit quadrupes, quod inter cutem & carneam membranam, adipem nanciscatur, utcunque etiam oues, et glires illi subinde reperiantur prę pingues. Albet autem adeps, quòd membranæ cutisq;, & alia, quibus adhæret, corpora alba, neq; carnis modo rubra sint. Omnia enim, quæ in nostro corpore ab aliquo emutantur, mutantis alterantisq; colorem etiam sortiuntur. Et ridiculum prorsus est, ob hoc adipem album arbitrari, quòd aëreæ substantiæ compos sit, quum osse, & cartilagine, & ligamento, & tendinibus uix aliquid cãdidius occurrat, quibus nihil æquè terreum, in corpore reperias. Adipi in ter cutem membranamq; collecto, eum usum asscribere possumus, quem uesti carniq; simplici tribuimus, ut corpus scilicet calefaciat frigoris tempore, & si Soli homo exponatur, uestis quoque modo refrigeret, calorem quo minus penetret, inhibens.

Ex Auicenna Hebræo. קרום המכסה הגולגולה או הסדירה *cherum hamechase hagulgholeth, aut hachedera.*

Panniculus carnosus.

ADEPS *seu pinguedo.*

Vbi adeps copiosior sit.

Quibus copiosior adeps.